

Plano-Serrador, partida de Taradell (?). J. F. C. i J. C.

SERRASSANS

Llogaret de Bages, agre. al terme de Sallent, prop de Balsareny (GGC, mapa p. 23).

MENC. ANT. S. XII: *Serra de Sancio* en les llistes de parròquies vigitanes (I, II, III, p. p. Pladevall) (n.º 253); 1328: «B. S. rector de Sant Miquel de Serrasanz» (Serra V., *Pinós Mtpl.* III, 225); 1331: «S. Michelis de Serrasans» (Junyent, *Misc. Griera* I, 379); 1359: «Quadra de Serrasans» (CoDoACA XII, 68).

ETIM. Com ho indiquen les tres mencions del segle XII i la de 1328, és compost de SERRA amb el NP, en genitiu: SERRA SANCTII 'Serra d'En Sanç': són, doncs, incorrectes les grafies *Serrasans* amb -s- simple i *Serrasants* amb -nts, com si fos un compost del plural de *sant*.

Serraixeda, V. *Sarais* (cf. art. *Seris*) *Serrat*, *Serratacò*, *Serrateix*, *Serratella*, *Serratoses*, *Serravernet*, *Serrarella*, *Serrera*, V. *Serra Serretillo*, V. S- (misc. moss.) *Serrissola*, *Serrulla*, V. *Serra*

SERRUSCLET

NL antic del terme de Perpinyà documentat l'any 1141: *terminos de villa Perpiniani, in ajacencia Sancti Iohannis, in locum que vocant Ceruscledo* (D'Albon, *Temple*, p. 15).

ETIM. NL derivat del nom de la mata silvestre *Surruscles* l'etimologia de la qual ha estat estudiada al DECat VII, 541b3-15. Cal recordar que és al Rosselló on ç i s es neutralitzaren des de més antic. J. F. C.

SERTASCAN; amb SERTERS i SARTARI

Extens paratge a l'alta Vall de Cardós, que comprèn la ribera de *Sertascan*, afl. dr. de la Noguera de Lladorre, amb un estany a la part alta; a la frontera, i al capdamunt, el gran pic de *Sertascan* (Ll. 24, 56) (*En-treDL* II, 23, 64; BDC XXIII).

Oït *sertaskán* a Tavascan i els llogarets veïns, 1934 (Exc. 253). A algun altre vaig sentir *serteskán*; i en geografies, mapes i altres escrits es troba escrit *Certes-cans*, plural que no tinc confirmat, però que es pogué usar pensant en la pluralitat d'indrets designats amb aquest nom. També, encara, el Coll de *Sertascan*, al peu Sud del pic, donant pas des de les Canals de Noarre a la ribera de Tavascan.

La seva etimologia és paral·lela a la de *Tavascan* (art. infra), formats tots dos amb el bc. *azkan* 'fi, final'; i un primer component, que retrobarem en *Serters* i *Sartari*: el basc *çarta* 'tany', 'vareta', 'branca'; d'aquí: *Çarta-azkan* 'final de la vegetació', aplicat a la gran i pregona comarcada de l'Estany de Sertas-

can: que, des d'allí, on ja s'han acabat els boscos del Pirineu pallarès, tot és roquissar o aglevat nu. Etim. ja publicada en E.T.C. II, 32.

SERTERS. Llogaret andorrà, en el terme i parròquia de St. Julià de Lòria. Escrit *Sertes* en el mapa Chevalier etc., però oït amb accent sobre la final, 1954: E.T.C. II, 32.

MENC. ANT. 1162: *Ce<r>ters* (Valls Tab., *Priv. And.*, 389); 1176: *Certers* (ib., 395); 1269, repetit tres cops: *Certers* (*Cart. And.* II, 128.23); 1394: *Certes* (Valls Tab., p. 486).

N'és homònim, quasi duplicat, en singular, i variant arcaica: SARTARI, costa i planell a l'Alta Vall d'Alneu, te. Unarre (xx, 185).

Serters i *Sartari*, vénen d'un deriv. de *çarta*, deriv. que degué formar el basc, segurament amb el significat de 'brancam', 'lloc de brancatge': car *çarta* és mot fecund en basc: el mateix Azkue ja li registra *zartaka* «echar chispas», i també *zartari*; si bé aquest només en una altra acc.: «carbón, leña, chispeantes».

En efecte el sufix -ari ha estat molt viu i productiu en basc, no sols com adjectiu, sinó formant substantius de caràcter abstracte: *gurari* 'desig' (biscaí, ja S. XVI de *gura* «deseo, voluntad», *gogoari* «deseos» (*Auñamendiko L.* II, 4.11, 90.16). En *Sartari* hi ha la forma basca immutada; en *Serters*, amb l'evolució romànica del nostre sufix -er (-ARIU).

A les altes valls pallareses trobem altres noms de lloc, que presenten la forma primitiva d'aquesta terminació: *Bramari*, *Lamiari* (E.T.C. I, 127): el duplicat *Sartari* i *Serters* és un cas més de les parelles de la variant arcaica i la més romanitzada que apleguem en E.T.C. I, 140: *Barraonse/Berrós*, *Paüle/Paüls*, *Salliente/Sallent* etc.

Serull (Estany ~), V. *Trullo*

40

SERVATS i -VAT

Servats NL i *Servat* NP. Aquell (I) designa una grossa pda. de la baixa Vall de Boí, comprenent un barranc, i una extensió de camps, en el te. de Cardet (XIII, 167). Per si sol aquest NL potser l'explicariem com un col·le. del nom de planta *serva*, comparable a l'alt-arag. *Serveto*: com sigui que -ada i -at substitueixen els collectius -ETA i -ETUM en grans sectors de la Cat. occid. (E.T.C. II, 15,74 i BDC XXIII, 270).

II) El NP *Servat* sembla orientar en una altra direcció. Car en tenim notícies antigues com nom de morisc: a. 1155: «hereditate *Abin Servat* sarraceni» (*Cart.* de Poblet, p. 125); potser el mateix, o persona emparentada, un de 29 anys més tard, amb Sa-: «Area Petri de *Sarvat*» a. 1184 (*Cart.* id., p. 128). I aquest coincideix amb un NP ben conegut com mossàrab, pels versos mossàrabs (*ħarġa*) del cordovès Aben Guzman: «Ya mutárnami *Salbato!* / tu'n *ħazin*, tu'n *penato*»: 'ai desgraciat Salvat! tu ets un pobre, tu ets